

DE RODE HANDSCHOEN

Anke de Vries
De rode handschoen

Omslag: Roelof van der Schans
© Lemniscaat b.v. Rotterdam 2000

ISBN 90 5637 293 9

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk: Drukkerij Haasbeek b.v., Alphen aan den Rijn
Bindwerk: Spiegelberg b.v., Zoetermeer

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux waardoor onnodig en milieuverontreinigend transport is vermeden.

PROLOOG

Dit verhaal speelt zich af in Frankrijk in 1944, tijdens de Tweede Wereldoorlog, maar de gebeurtenissen die worden beschreven, zouden overal kunnen plaatsvinden waar oorlog heerst. De plaatsnamen en de personages zijn verzonnen. Alleen de notaris heeft echt bestaan.

Op 17 juni 1940 sloot de Franse regering een wapenstilstand met Hitler om een totale nederlaag te voorkomen. Maarschalk Pétain werd staatshoofd. Als held uit de oorlog 1914-1918 tegen Duitsland had hij het vertrouwen van het Franse volk. Hij was een oude man, die de situatie niet goed meer inschatte, en dacht zijn land op deze manier te redden.

De overeenkomst hield in dat Frankrijk in tweeën werd gedeeld. Het noorden werd door de Duitsers bezet, terwijl de Fransen een 'vrije zone' in het zuiden kregen. Hun regering vestigde zich in het luxe kuuroord Vichy. Algauw bleek dat de overeenkomst alleen op papier bestond. De Duitsers trokken zich van de gemaakte afspraken weinig aan.

Nergens in Europa is de tweedeling tussen burgers zo groot geweest als in Frankrijk. De regering in Vichy ging steeds meer met de bezetters heulen. Een speciaal korps werd opgericht, de Milice, dat met de Duitsers deelnam aan de jodenvervolging. Erger nog: vier vijfde van de aanhoudingen en deportaties kwam op naam van de Milice te staan.

Anderzijds is nergens in Europa het verzet tegen de bezetters zo fel en zo goed georganiseerd geweest. Vanuit Londen, waar generaal De Gaulle (die later president van Frankrijk is geworden) de leiding van de Vrije Fransen op zich nam, werden de acties van de ondergrondse strijdkrachten, de 'maquis', gecoördineerd. Collaboratie en verzet, verraad, moed en verwarring doorkruisten elkaar in het dagelijkse leven van de Fransen.

Te midden van de aanslagen van de maquis en de represailles van de Duitsers en de Milice moest het volk de oorlog zien te overleven.

Zo gaat het in alle oorlogen. Zo ging het in Mirac.

Waar bleef ze nou? Patrick tuurde ongerust de weg af. Een ijzige wind joeg door de vallei en beet in zijn gezicht.

Hij keek op zijn horloge: acht minuten voor zeven. Als Isabelle niet gauw kwam miste ze de bus en zou ze vandaag niet naar school kunnen. Benzine was schaars geworden in de loop van de oorlog; alles was op de bon. Ze mochten van geluk spreken dat de bus naar Vareux nog reed, anders zouden ze het hele eind moeten fietsen.

‘Waar is Isabelle? Toch niet ziek?’ vroeg iemand.

‘Ze heeft zich waarschijnlijk verslapen,’ mompelde Patrick.

‘De bus is ook al laat,’ bracht Nicolas eruit tussen twee hoestbuien door. Hij was een zware roker; zijn rechter wijs- en middelvinger zagen bruin van de nicotine. Patrick kende niemand die zo snel en behendig een sigaret kon rollen als Nicolas.

‘Mijn specialiteit,’ grijnsde Nicolas dan met zijn merkwaardige scheve glimlach. Hij had vroeger een gezichtsverlamming opgelopen en had er een heel eigen grijns aan overgehouden.

‘Waarom moet jij zo vroeg met de bus, Nicolas?’ vroeg monsieur Perrin, die in Vareux bij een bank werkte.

‘Zaken,’ bromde Nicolas. Er werd wat gegrinnikt. Iedereen wist dat Nicolas stroopte en wat hij ving vond gretig aftrek. Door zijn gewiektheid werd hij nooit betrap.

‘Ik wou dat die rotbus kwam.’ Nicolas stampte met zijn voeten op de hardbevoren grond en blies in zijn handen.

Ik wou dat Isabelle kwam, dacht Patrick en keek weer op zijn horloge. Vijf over zeven en nog steeds geen Isabelle.

Eindelijk doemden in de verte lichten op en even later kwam de bus knarsend tot stilstand. Zoals elke ochtend zat hij stampvol. 'Waar is ons meisje met de rode handschoenen?' informeerde Hubert, de chauffeur, zodra hij zag dat Patrick alleen was. Hij keek hem onderzoekend aan. 'Ziek?'

'Ik weet het niet,' zei Patrick.

'Gisteren was er anders niks mis met haar.' Weer die oplettende blik.

Hubert was een kleine gedrongen man, onopvallend op het eerste gezicht, tot je zijn ogen zag. Die waren waakzaam en doordringend; je kon erin lezen of hij iemand mocht of niet. Isabelle mocht hij graag en dat was wederzijds. Bij Hubert voelde Isabelle zich op haar gemak en was ze ontspannen.

Patrick bleef voor in de bus staan en volgde de bewegingen van Huberts handen, die het zware voertuig in een volgende versnelling wurgden. Hij stond met zijn rug tegen de ijzeren stang geleund, de schooltas tussen zijn voeten geklemd. Zelfs in de scherpste bochten wist hij zijn evenwicht te bewaren zonder zich ergens aan vast te houden. Zelden verloor hij zijn balans; alleen als Hubert heel onverwachts heftig moest afremmen, zoals laatst, toen iemand plotseling midden op de weg opdook en wild met zijn armen begon te zwaaien. Hubert was nooit te beroerd om te stoppen en liet de man meerijden. 'Dat moet je me geen tweede keer flikken,' zei hij alleen. 'Ik had je bijna platgereden.'

De gesprekken rondom hem gleden langs Patrick heen. Waarom was Isabelle niet gekomen?

Opnieuw kwam de bus kermend tot stilstand. Bij deze halte stapte altijd een groot aantal passagiers in. Patrick pakte zijn schooltas en schuifelde alvast door naar achteren. Elke ochtend hing dezelfde muffe, ranzige geur in de bus; een geur van ongewassen kleding.

Hij stond nu bijna helemaal achterin tegenover een man die hij nooit eerder had gezien. Sommige mensen kende hij persoonlijk, de meeste van gezicht. Deze man had de bus nooit eerder genomen, dat wist hij zeker. Hij was klein, midden dertig, en had een scherp gezicht. Zijn diepliggende ogen keken telkens onrustig naar buiten en probeerden door de halfbeslagen ruiten de omgeving te verkennen. Het begon licht te worden; in de verte tekenden de contouren van de bergen zich vaag af.

De bus nam een bocht en helde scherp opzij. De man tegenover hem verloor zijn evenwicht en botste tegen hem op. Hij mompelde een verontschuldiging en pakte de leuning vast.

‘Kan gebeuren,’ zei Patrick.

De man glimlachte even, de scherpe trekken verzachtten zich. Ze naderden Agnol, het laatste dorpje voor Vareux. De bus remde plotseling af en stopte. Wat was er aan de hand? Doordat het afgeladen vol was kon je alleen door de zijramen iets zien. Algauw kwamen ze erachter: een controle van de Milice!

‘Les salauds – de smeerlappen! Op dit uur al!’ Patrick herkende de stem van Nicolas.

Twee zwarte Citroëns versperden de weg. Ze waren met z’n viereen; vier mannen in zwarte uniformen en met zwarte baretten. Twee ervan stapten in en geboden een aantal mensen de bus te verlaten en buiten te wachten, waar ze gecontroleerd werden door de andere twee. Zelf schoven ze langzaam door het middenpad naar achteren.

Hoewel Patrick nergens bang voor hoefde te zijn, bonsde zijn hart. Wat een geluk dat Isabelle er niet was! Nauwlettend volgde hij de bewegingen van de mannen en zag hoe ze persoonsbewijzen opeisten en tassen doorzochten. Hij werd er zo door in beslag genomen dat hij de passagier tegenover hem vergat, maar toen hij hem aankeek schrok hij. De man zag lijkkleek. Hij slikte moeizaam, Patrick zag zijn adamsappel op en neer bewegen. De man

schoof dichter naar hem toe en drukte hem snel iets in de hand. Het voelde aan als papier. Een brief?

Hij keek Patrick doordringend aan. ‘Monsieur Jacques. Rue de Verdon honderdachtenzestig. Vóór negen uur,’ fluisterde hij. Zijn lippen bewogen nauwelijks.

Patrick knikte. Zijn vingers omknelden het papier. Hij moest het verbergen! Niet in zijn schooltas, die konden ze doorzoeken.

Er ontstond plotseling deining doordat iemand geen identiteitskaart bij zich had.

‘Die zit in mijn andere pak,’ jammerde de man. ‘Ik heb vanochtend een ander jasje aangedaan.’

‘Niks mee te maken.’ Hij werd ruw naar de uitgang geduwd, evenals een vrouw met donker haar.

‘Rue de Verdon honderdachtenzestig. Monsieur Jacques, vóór negen uur.’ Opnieuw de dringende fluisterstem, nu vlak bij zijn oor. ‘Brief afgeven. Heel belangrijk.’ Patrick knikte weer en bukte zich alsof hij een veter dichtknoopte. Snel schoof hij de brief in zijn sok.

‘En jij?’ Even later stond hij oog in oog met een van de militieleden. De zwarte baret van de jongen was te groot en viel over zijn oor. Zijn blik was hooghartig. Hoe oud zou hij zijn? Hooguit achttien, maar het uniform gaf hem overwicht.

Patrick overhandigde zijn schooltas, waar de jongen een snelle blik in wierp.

‘Volgende.’ Het klonk kort en bevelend.

Patrick zag hoe hij de identiteitskaart van de onbekende passagier in ontvangst nam en deze nauwgezet bestudeerde. Vervolgens keek hij de man lang en oplettend aan; die staarde onbewogen voor zich uit. Tergend langzaam werd het document opgevouwen. Het zweet brak Patrick uit.

De jongen draaide zich naar zijn collega en knipte met zijn vingers. Zijn gezicht stond triomfantelijk en hij grijnsde breed.

Patrick zag zijn tanden; een opvallend gaaf gebit, blinkend wit, als van een roofdier.

‘Meekomen jij.’ De manier waarop de man naar buiten werd geduwd loog er niet om.

In de bus hing een geladen stilte. De spanning was duidelijk voelbaar. Er heerste een sfeer van angst en schaamte; niemand durfde in te grijpen. Zodra de man buiten stond werd een sein gegeven dat ze mochten doorrijden.

Toen de bus weer optrok barstte iedereen los.

‘Die rotzakken,’ brieste Nicolas. ‘Geloof maar dat die kerel het te verduren krijgt! Ik zou niet graag in zijn schoenen staan.’

Patrick greep een leuning vast. Hij had het warm en koud tegelijk. Bij elke beweging schuurde de brief tegen zijn enkel. Het moest belangrijk zijn, anders had de man nooit het risico genomen hem aan een volslagen vreemde te geven.

‘Monsieur Jacques. Rue de Verdon honderdachtzestig. Vóór negen uur,’ gonsde het door zijn hoofd. Zou hij dat nog kunnen halen? Door de controle van de militie hadden ze vertraging opgelopen. Er bleef nog maar zo’n drie kwartier over om uit te vinden waar het adres was en om er te komen. Hij kon het natuurlijk aan Hubert vragen... nee, toch maar niet. Het was beter om er niemand bij te betrekken.

Patrick stapte uit op de Place de la Madeleine, zoals gewoonlijk. Nu maar hopen dat het niet te ver was en dat hij geen bekenden tegen zou komen. Het eerste schooluur zou hij missen.

Het vierkante plein was omzoomd door bomen, die kaal oprezen in de koude, grijze ochtend. Al op dit vroege uur stonden er lange rijen mensen voor de winkels met levensmiddelen. Hoe vaak had hij daar zelf niet gestaan? En altijd weer dezelfde verhalen; het eeuwige geklaag dat er zo weinig te krijgen was.

Hij klampte een vrouw aan. ‘Rue de Verdon? Nooit van gehoord,’

was het antwoord. Ook een tweede voorbijganger wist het niet; de derde wel.

‘Dat is een zijstraat van de Avenue de la République. Je neemt de eerste straat rechts en dan loop je alsmar recht door tot je komt bij...’ Patrick volgde nauwlettend de aanwijzingen. Als alles meezat kwam hij misschien nog op tijd.

Nu pas drong het tot hem door hoe krankzinnig de opdracht was. Voor een onbekende moest hij een brief bezorgen aan een andere onbekende. Waarom had de man hem niet toevertrouwd aan een volwassene? Te riskant? De kans was kleiner dat de Milice een jongen zou inrekenen. Daarom had hij waarschijnlijk op hem gekookt. Hij wierp een blik op zijn horloge en zette het op een lopen. Op school was de les nu begonnen. Het eerste uur hadden ze geschiedenis; zijn afwezigheid zou zeker genoteerd worden. Gisteren had hij de les er nog zó ingestampt en Isabelle had hem overhoord. Isabelle... Door alle onverwachte gebeurtenissen was ze even op de achtergrond geraakt, maar nu begon de ongerustheid weer te knagen. Zou de Milice de hele streek gaan uitkammen?

Avenue de la République...

‘Is het nog ver naar de rue de Verdon?’ vroeg hij hijgend aan een vrouw.

‘Hooguit een paar minuten. De vierde straat links.’

Hij snelde alweer verder. Bijna tien voor negen; hij haalde het waarschijnlijk nét.

De rue de Verdon was een lange straat met achttiende-eeuwse huizen, die vermoeid tegen elkaar leunden; sommige waren helemaal scheefgezakt. Toch moest het vroeger een buurt van aanzien zijn geweest; veel gevels hadden ornamenten en de deuren waren groot en zwaar, al zagen ze er nu verveloos uit. Patrick haastte zich de straat door. Nummer honderdachtenzestig moest ongeveer middenin liggen.

Honderdwaalf... honderdachtentwintig, honderdvierenvijftig... hij was er nu bijna. Hij had goed geschat, het lag precies midden-in. Een nog redelijk onderhouden huis met een grote eikenhouten deur. Buiten adem trok hij aan de bel, die luid galmde. Even later klonken er voetstappen; er werd een grendel verschoven en een vrouw van middelbare leeftijd deed open.

‘Ik kom voor monsieur Jacques,’ bracht hij uit.

Ze staaarde hem koel aan. Patrick begon te twijfelen of hij aan het juiste adres was.

‘Ik heb een brief voor hem.’

‘Een brief? Geef maar aan mij.’ Het klonk als een bevel en ze stak haar hand al uit.

‘Ik moet hem persoonlijk afgeven.’

Er dook een figuur op in de halfduistere gang en een stem riep: ‘Laat hem binnen, Simone.’

Even later stond Patrick tegenover een man die wat gebogen stond. Hij hield zijn ene hand tegen de zijkant van zijn buik, alsof hij pijn had. Patrick hoorde een klok slaan: negen uur.

‘Ik ben monsieur Jacques,’ zei de man.

Patrick haalde de brief te voorschijn. Monsieur Jacques scheurde hem open, zijn ogen vlogen over het papier.

‘Wie heeft je dit gegeven?’ vroeg hij dringend.

‘Een onbekende man. Ik stond naast hem in de bus. Er was een controle van de Milice.’

‘Wat is er met hem gebeurd?’

‘Ze hebben hem meegenomen.’

‘Dank je, jongen. Goed gedaan.’ Hij draaide zich om en schuifelde terug door de gang.

De vrouw liep naar de voordeur en er zat voor Patrick niets anders op dan haar te volgen. Zou hij vragen of hij iets mocht drinken? Hij was uitgedroogd.

‘Mag ik soms een glas water?’

Ze draaide zich om en aarzelde.

‘Daar is de keuken,’ wees ze. ‘Ik ben zo terug.’

Ze verdween en Patrick hoorde druk gefluister. Even schoot de stem van de vrouw uit: ‘Dat kan niet in deze toestand... Je bent nog te zwak.’

‘Er hangt te veel van af.’ Patrick herkende de stem van monsieur Jacques.

Een deur ging open en sloeg weer dicht; Patrick hoorde voetstappen op een trap.

Het duurde een poosje voor ze terugkwam. ‘Heb je iets gedronken?’ vroeg ze.

‘Ja.’

‘Dan zal ik je uitlaten.’

Patrick volgde haar naar de voordeur. Ze deed hem open, wierp een blik in de straat, en deed hem haastig weer dicht.

‘Een razzia! Kom mee.’ Ze pakte zijn arm.

Voor hij het besepte stond hij in een kamer. De kamer van monsieur Jacques, flitste het door zijn hoofd. Het bed was nog onopgemaakt.

‘Luister goed,’ zei ze dringend. ‘De kans is groot dat ze hier een inval doen. Ik ben jouw tante Simone en jij hebt hier vannacht geslapen, begrepen? Vandaag ben je ziek. Kleed je uit en kruip in bed.’

Patrick gehoorzaamde blindelings. Trui, broek en schoenen werden op de grond gesmeten en hij dook onder de dekens, terwijl zijn ‘tante Simone’ hem kort en zakelijk ondervroeg.

‘Hoe heet je?’

‘Patrick... Patrick Lafitte.’

‘Waar woon je?’

‘In Mirac, met mijn moeder.’

‘En je vader?’

‘Die leeft niet meer.’

‘Werkt je moeder?’

‘Ja, ze is verpleegster.’

‘Op welke school zit je?’

‘Het St.-Joseph Lyceum. In de rue Albert.’

‘Ik ben Simone Morel, je tante, een nicht van je moeder, vergeet dat niet. Je hebt nog nooit van monsieur Jacques gehoord en...’

Ze werden onderbroken door een aanhoudend gebel.

‘Waar is monsieur Jacques?’ vroeg Patrick haastig.

‘Weg,’ zei ze kort.

Simone Morel verdween en trok de deur achter zich dicht. Patrick moest zijn mond dichthouden om niet te klappertanden en hij begon zich misselijk te voelen.

Opnieuw luidde de bel en er werd nu ook op de voordeur gebonsd.

‘Kan het niet wat rustiger?’ hoorde hij Simone Morel nors vragen.

Patrick ging rechtop in bed zitten en spitste zijn oren. Zijn slapen klopten. Tot zijn schrik ontdekte hij bloedvlekken op het laken. Paniekerig probeerde hij ze te verbergen door het laken zo ver mogelijk onder de dekens te werken. In de gang klonk gestamp van laarzen.

‘Wat heeft dit te betekenen?’ vroeg Simone Morel.

‘We komen voor Henri Duvallier. Waar is hij?’

‘Wie zegt u?’

‘Henri Duvallier, of monsieur Jacques. En geen smoesjes! We weten dat jij hem verbergt.’

‘Hoe komt u erbij! Ik verberg niemand.’

Patrick hoorde een klap, er smakte iets tegen een muur. Werd ze geslagen? Gespannen luisterde hij verder.

‘Lieg niet! Waar is-ie?’

Het bleef even stil. Waarom gaf ze geen antwoord?

‘Als u mij niet gelooft moet u maar rondkijken.’ Het klonk ijszig.

Patrick hoorde deuren slaan, daarna gestamp en gestommel in de kamer naast de zijne.

Hij dook onder de dekens. Het duurde niet lang of de deur van zijn kamer zwaaide open. Voor hij een woord kon uitbrengen grepen twee handen hem vast en trokken hem uit bed. 'Wie ben jij?'

'Mijn neef. Hij is ziek,' zei Simone Morel.

'Hoe heet je?'

'Patrick.' Het klonk kleintjes en zijn hoofd zwom. Hij moest een miezerige indruk maken met zijn magere lijf en bleke gezicht.

'Zien jullie dan niet dat hij koorts heeft!' riep Simone Morel verwijtend. 'Mijn arme jongen.' Ze wilde naar hem toelopen, maar werd ruw tegengehouden.

Toen gebeurde er iets wat niemand had voorzien. Patrick voelde het aankomen, het was niet tegen te houden. Het karige ontbijt van die ochtend golfde omhoog. Hij begon te kokhalzen en koste de hele inhoud van zijn maag leeg over het zwarte uniform tegenover hem.

Patrick liet zich in een stoel zakken en duwde zijn handen tegen zijn buik, waar de laars hem had geraakt. Gelukkig had hij de trap gedeeltelijk kunnen ontwijken, anders was hij veel harder aangekomen. De man was ziedend geweest. Toen zijn 'tante' tussenbeide wilde komen werd ze hardhandig de kamer uitgeduwd.

'Hij is ziek, dat ziet u toch?' riep ze over haar schouder.

Twee mannen waren achtergebleven. De een droeg een bril met een donker montuur en de ander had een pafferig gezicht met diepliggende ogen, die hem strak aankeken. Trillend op zijn benen had hij zijn misselijkheid zoveel mogelijk weten uit te spelen. Telkens had hij gedaan of hij weer op het punt stond over te geven. Ze vuurden steeds dezelfde vragen op hem af. Wat wist hij van onderduikers? Waren er andere mensen in huis en wie?

Hij was verdwaasd zijn hoofd blijven schudden. Nee, er was niemand, hij was de enige.

'En dit dan?' De man met de bril graaide een asbak onder het bed vandaan waarin drie sigarettenpeuken lagen.

Patrick schrok.

'Zeg niks tegen m'n tante,' smeekte hij. 'Daarom voel ik me waarschijnlijk zo... zo beroerd.' Hij duwde zijn hand tegen zijn maag en begon opnieuw te hikken en te kokhalzen. 'Ze vertelt... ze vertelt het anders vast door aan m'n moeder.'

De man met het pafferige gezicht grijnsde. 'Da's je verdiende straf, jochie.' Hij maakte een hoofdbeweging naar de ander. 'Kom mee, aan hem hebben we toch niks.'

Hij hoorde hoe ze het huis verder doorzochten en ten slotte ver-
trokken.

Patrick rilde; hij voelde zich gammel. De kamer stonk naar
braaksel. Hij trok zijn kleren weer aan, deed de deur open en luis-
terde aandachtig. De stilte in huis was zwaar en beklemmend.
Geen enkel teken van leven.

‘Madame?’ Zijn stem klonk hol en er volgde geen antwoord.

In de keuken ging hij op zoek naar een dwiel; hij zou eerst de boel
maar schoonmaken. In een kast vond hij een emmer en een dwiel
en terwijl het water uit de kraan stroomde drong de situatie pas
goed tot hem door. Die monsieur Jacques was een onderduiker en
werd gezocht door de Milice. De brief van de man in de bus was
een waarschuwing geweest en had waarschijnlijk zijn leven gered.

Patrick liep terug naar de slaapkamer en dweilde de vloer schoon.
Gelukkig was het meeste op het parket terechtgekomen, én op
het uniform.

Daarna maakte hij het bed op. Het bebloede laken vouwde hij op;
hij stopte het weg in een kast. Een meevaller dat de mannen het
niet hadden opgemerkt. Hij zou niet geweten hebben hoe hij zich
daaruit had moeten praten.

Waar zou monsieur Jacques naartoe zijn gegaan? Hij was gewond
en liep moeilijk.

Patrick realiseerde zich opeens dat hij eigenlijk op school hoor-
de te zijn. Als hij nu vertrok kon hij zeggen dat de bus vertraging
had opgelopen door de controle van de Milice.

Hij aarzelde; hij voelde zich nog steeds slap en wankel door alle
gebeurtenissen. Zou hij een dagje spijbelen? Dan kon hij te weten
komen hoe het met Simone Morel was afgelopen. Als ze weer
terug zou komen, tenminste.

Hij besloot tot het laatste.

De stilte in huis werd drukkend en begon steeds meer op zijn zenuwen te werken. Met het verstrijken van de uren groeide Patricks ongerustheid. Telkens liep hij naar het raam om naar buiten te gluren. Er gebeurde weinig. Het leek of iedereen de straat vermeed na de razzia. Er was nauwelijks verkeer; af en toe een voetganger, meestal met een boodschappentas.

Hij liep door alle kamers en kwam er zo achter op welke manier monsieur Jacques was gevlucht: via de kelder, die uitkwam op een ommuurd tuintje. Achter in de tuin was een uitgang naar een nauw straatje, dat vermoedelijk weer leidde naar een van de zijstraten van de Avenue de la République.

Wel tien keer nam hij zich voor toch maar te vertrekken. Het was eigenlijk gevaarlijk hier te blijven, maar de gedachte aan Simone Morel weerhield hem. Mocht de Milice terugkomen, dan kon hij altijd, net als monsieur Jacques, via de achtertuin ontsnappen.

Opnieuw wierp hij een blik naar buiten. Op het trottoir aan de overkant liep een jonge vrouw met een boodschappentas. Ze droeg een groene hoofddoek met een donkerrode rand. Zijn moeder had precies dezelfde.

Plotseling draaide ze haar hoofd opzij en keek naar het huis, alsof ze zijn blik voelde. Patrick deinsde terug. Zou ze hem gezien hebben? Even later gluurde hij opnieuw voorzichtig naar buiten, maar de straat was weer leeg.

De tijd verstreek. Patrick kreeg het steeds kouder en zijn maag begon te rammelen. Op het aanrecht stond een theepot met koude thee. Hij raketde het fornuis op en zocht naar een pannetje. De warme thee deed hem goed, al zat er geen suiker in. Nog steeds vond hij het niet lekker zonder suiker, ook al beweerde Isabelle dat het een kwestie van wennen was.

Isabelle... Waarom was ze vanochtend niet gekomen?

Vóór haar komst in Mirac was zijn leven probleemloos geweest.

Zelfs het uitbreken van de oorlog had daar in het begin niet veel verandering in gebracht. Totdat Isabelle verscheen. Alles bleef ogenschijnlijk hetzelfde, en toch werd alles anders.

Gistermiddag nog hadden ze aan tafel huiswerk zitten maken. Wazig had hij naar de dikke donkerblonde krullen gestaard, die langs haar wangen vielen en die ze met een soepele beweging achter haar oren streek. Hoe goed kende hij al die gebaren... Toen ze plotseling opkeek voelde hij zich betrappt.

‘Wat is er?’ Ze hield haar hoofd een beetje schuin; dat deed ze vaak.

‘Wat zou er moeten zijn?’ ontweek hij haar vraag.

‘Ik weet het niet.’

‘O nee?’

Ze lachte zacht en boog zich naar voren. Hun ogen waren even op gelijke hoogte. Daarna boog ze zich weer over haar boek.

Het was bij het meertje dat hij Isabelle voor het eerst had gezien. Dat was zes maanden geleden: zes maanden en dertien dagen, om precies te zijn. Als het warm was ging hij daar vaak zwemmen. Er kwam nooit iemand; hij was altijd de enige. Het was drukkend geweest die dag. Een wazig-blauwe hemel hing zinderend boven de bergen. De krekels gingen tekeer: het snerpemde geluid kraste in zijn oren toen hij de heuvel op fietste. Het zweet sijpelde langs zijn rug. De klim was hem zwaar gevallen die dag; hij had honger. Zijn maag leek een niet te vullen gat.

‘Waar láát je het,’ zuchtte zijn moeder vaak. Ze probeerde van alles om aan extra voedselbonnen te komen, die op rantsoen waren. Soms kreeg ze van een boer een stuk ham, of boter; dan was het feest. Ook oom Bernard, die notaris was, nam altijd wat mee als hij op bezoek kwam. Iedere zondag gingen ze bij hem lunchen en dan mocht Patrick eten zoveel hij wilde. Als ze weer vertrokken stopte tante Gaby hem nog wat extra's toe.

Bezweet van het harde fietsen was hij bij het meertje aangeko-

men. Hij had zich snel uitgetrokken en was het water ingedoken. Het temperatuurverschil benam hem eerst de adem, maar het duurde niet lang of hij was eraan gewend en zwom met lome slagen naar de overkant. Een tijd lang liet hij zich op zijn rug drijven en tuurde naar de hemel, die er nu koel en doorschijnend uitzag. Het was hier zo stil dat je je niet kon voorstellen dat de rust ooit verstoord kon worden.

Hoe lang hij daar bleef ronddobberen wist hij niet, maar toen hij eindelijk naar de kant zwom zag hij haar staan.

Ze stond recht als een den, volkomen op haar gemak, en volgde al zijn bewegingen. Hij voelde zich bescied. Hij kon ook niet uit het water komen, want hij had niets aan, en hij was baantjes blijven zwemmen, zo ver mogelijk van haar vandaan.

‘Ben je van plan daar te overwinteren?’ vroeg ze. Haar stem klonk helder, een beetje plagerig.

‘Zolang ik niks aan heb, en jij daar blijft staan, wel.’

Ze lachte, raapte zijn kleren op en legde ze dichterbij. Met haar rug naar hem toe bleef ze staan wachten.

Haastig zwom hij naar de oever en kleedde zich aan. Het ging stroef en stuntelig. Anders liet hij zich altijd drogen in de zon. Nu kleefden zijn hemd en broek aan zijn lijf. Zijn schoenen lagen nog bij de fiets.

‘Ben je klaar?’

Ze wachtte niet eens het antwoord af en draaide zich om.

Hij liep naar zijn fiets om zijn schoenen aan te trekken, maar onderweg struikelde hij over een steen. Hij verbeet de pijn en probeerde niet te hinken.

‘Je teen bloedt,’ zei ze.

‘Dat gaat wel weer over.’ Het klonk achteloos, maar toen hij zich bukte zag hij dat hij een behoorlijke snee had.

‘Doe deze zakdoek er maar omheen, hij is schoon.’ Ze haalde een zakdoek te voorschijn uit de zak van haar rok.

Ze stonden tegenover elkaar en keken elkaar aan. Ze was iets kleiner dan hij en had lang krullend haar en lichtbruine ogen met opvallend lange wimpers. Hoe kom je aan zulke lange wimpers? had hij verwonderd gedacht. Hij pakte de zakdoek en bleef er onhandig mee in zijn hand staan.

‘Het is een diepe snee. Er zit zand in. Je moet je voet even schoonspelen,’ zei ze.

Hij hinkte terug naar het meer en haalde zijn voet door het water. Even later zaten ze naast elkaar en wikkelde hij de zakdoek om zijn teen.

‘Dat bloed gaat er vast nooit meer uit,’ zei hij.

‘Geeft niet.’ Ze haalde haar schouders op. ‘Hoe heet je?’

‘Patrick. En jij?’

‘Isabelle. Isabelle Frasson.’ Ze sprak haar naam duidelijk uit, alsof ze elke letter wilde benadrukken. De naam klonk zomers en bleef voor hem altijd iets zonnigs houden.

Ze logeerde bij madame Renaud, vertelde ze.

‘Madame Renaud, die in “Les Collines” woont?’

‘Ja.’

Hij was madame Renaud weleens tegengekomen, maar kende haar verder niet. Ze woonde nogal afgelegen.

‘Ben je daar al lang?’

‘Pas een paar dagen. Ik mocht haar fiets lenen.’ Ze wees naar de fiets die tegen een boom stond. ‘Ik wilde de omgeving wat verkennen. Kom je hier vaak?’

Hij knikte. ‘Vooral als het warm is.’

Ze zwegen. Hij keek opzij. Isabelle volgde met haar blik twee buizerds die in de lucht dreven. Een poosje later cirkelden ze traag om elkaar heen.

‘Mooi,’ zei Isabelle. ‘Zo vredig.’

‘Dat lijkt maar zo.’

Een van de vogels liet zich plotseling pijlsnel vallen.
‘Hij heeft iets gevangen,’ zei hij. ‘Een veldmuis waarschijnlijk.’
Isabelle sloeg haar armen om haar knieën. ‘Arme muis,’ zei ze.
‘Hij dacht waarschijnlijk dat hij veilig was.’
‘Muizen denken niet,’ zei Patrick.
‘Ze kunnen wel voelen,’ zei ze.

De volgende dag verscheen ze opnieuw en ook de dagen daarop.
Ze vertelde dat ze uit Parijs was gevlucht, samen met haar moeder.

‘We zijn heus niet de enigen,’ zei ze berustend. ‘De toestand in het noorden wordt steeds moeilijker, iedereen trekt naar het zuiden.’
Op een keer bleef ze weg. De rest van de dag was hij ongedurig en draaide maar rond.

‘Wat mankeert jou?’ vroeg zijn moeder.

‘Niks,’ antwoordde hij kortaf.

‘Voel je je soms niet lekker?’

Hij mompelde wat onverstaanbaars en haalde korzelig z’n schou-
ders op.

‘Er zijn nieuwe mensen aangekomen in het dorp,’ vertelde ze.

‘O ja? Waar?’

‘Bij madame Renaud.’

Patrick voelde het bloed naar zijn wangen stijgen.

‘Een moeder met haar dochter,’ vervolgde ze.

‘Hoe weet je dat?’ Hij keek haar niet aan. Ze zaten buiten voor het huis. Zijn moeder was bezig met verstelwerk en naaide een knoop aan haar blouse.

‘Omdat ik daar vanochtend moest zijn.’

‘Was madame Renaud dan ziek?’

‘Nee, de moeder van dat meisje.’

Dus dáárom was Isabelle niet gekomen.

‘Iets ernstigs?’ Hij hoopte dat het achteloos genoeg klonk.

‘Dat niet, maar ze heeft een zwakke gezondheid. Ik heb haar appels beloofd. Zou jij die willen brengen?’

‘Ik ken haar niet eens!’

‘Maar haar dochter toch wel? Je schijnt haar een paar keer ontmoet te hebben,’ zei zijn moeder plagerig. Haar ogen lachten.

Patrick sprong op.

‘Denk je echt dat ik langs kan gaan?’

‘Waarom niet?’

Hij rende al naar de schuur om zijn fiets te pakken.

‘Vergeet de appels niet,’ riep zijn moeder hem na.

De laatste vakantieweek brak aan. Isabelle was ingeschreven bij het meisjeslyceum, niet ver van zijn school. Ze zouden elke dag samen met de bus naar Vareux reizen. Aangezien het huis van madame Renaud een eind van de bushalte lag, mochten ze hun fietsen stallen bij de boerderij van monsieur Lucas. Monsieur Lucas woonde alleen sinds de dood van zijn vrouw en was blij met elk bezoek. Hij praatte veel en sprak met een rollende r. Bovendien herhaalde hij alles wat hij zei.

Toen ze samen op een middag weer naar het meertje fietsten deed Patrick hem na. Isabelle ging er lachend op in.

‘Ah, dus jij bent Isabelle en je komt uit Parrrijs, uit Parrrijs...’

‘Ja, meneer Lucas, ik kom inderdaad uit Parijs,’ lachte Isabelle en reed slingerend over de weg.

‘Een prrrachtige stad, Parrrijs. Een prrrachtige stad. Ik ben er nog nooit geweest, maar het moet er schitterrend zijn.’

‘Hij praat echt zo,’ schaterde Isabelle.

‘Je zult vast wel een vrrriendje hebben. Vast wel. Ja, je hebt daar natuurlijk een vrrriendje.’

‘Waarom natuurlijk, monsieur Lucas?’ Isabelle hield haar hoofd schuin en keek hem lachend aan. Zelden was ze zo vrolijk geweest, zo uitgelaten.

‘Een meisje als jij heeft een vrrriendje.’

‘Wat bedoelt u met een meisje als ik, monsieur Lucas?’

‘Een meisje met zulke ogen... Met zulke ogen.’

‘Wat voor ogen dan?’

‘Grrroot en rrraadselachtig, ja, rrraadselachtig.’

‘Meent u dat echt, monsieur Lucas?’

‘Ah oui, ah oui!’ ging hij roekeloos verder. ‘Ze zijn betoverrend, werrrkelijk betoverrend met die lange wimperrrs. Net als je haar. Ik noem je altijd: het meisje met de duizend krrrullen. Het meisje met de duizend krrrullen, ja, zo noem ik je.’

‘Niemand heeft me ooit zo genoemd. U bent een dichter, monsieur Lucas.’

Daar was het meertje, het water glinsterde, mugjes dansten boven de gladde oppervlakte.

Terwijl ze hun fietsen tegen een boom zetten vroeg Isabelle:

‘Waarom doe je niet vaker zo?’

‘Wat bedoel je?’

‘Nou, als monsieur Lucas.’

Ze stonden tegenover elkaar. Het was windstil, een lome stilte waarin hij zijn eigen hartslag kon horen.

‘Je hebt me geen antwoord gegeven,’ zei hij. ‘Heb je een vriend?’ Voor hij zijn blik kon afwenden pakte ze zijn hoofd en zoende hem snel op zijn lippen.

‘Ja,’ zei ze. ‘Hij heet Patrick.’

Ze holde naar het water en trok haar jurk uit. Het verschoten badpak dat ze altijd onder haar jurk droeg als ze gingen zwemmen, volgde. Daarna waadde ze het meertje in.

Verstomd bleef hij staan. Haar handen gleden door het water en lieten het daarna opspatten in een regen van glinsterende diamanten. Ze strekte haar armen boven haar hoofd en dook. Een tijd lang bleef ze onder water; toen kwam ze even verderop proestend weer boven.